

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE ÜNİVERSİTELERİN İŞ VE SANAYİ SEKTÖRÜYLE OLAN İLİŞKİLERİ İLE ÖĞRENCİLERİNE SAĞLADIĞI AVANTAJLARIN UYGULAMALI ÖRNEĞİ*

*Murat KORKMAZ***

*Gökşen ARAS****

*Ali Serdar YÜCEL*****

*Pınar BACAĞIZ*****

ÖZET

Küreselleşen rekabet ortamında emek gücüne verilen önem her geçen gün artmaktadır. Bu emek gücünün yetiştirilmesinde ve iş çevrelerinin beklentilerinin göz önüne alınarak istihdamın sağlanmasında bilgi üreten üniversitelerin önemli sorumlulukları vardır. Üretilen bilgilerin ülke sanayisinde ürün çıktısına dönüştürülmesi için üniversite-sanayi işbirliğinin etkin rol oynaması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algılarının tespit edilmesi ve söz konusu algıların bazı demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığının test edilmesidir. Araştırma uygulamalı bir alan çalışmasıdır. Bu bağlamda 200 katılımcıya iki bölümden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans tabloları, betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (anova) ve Tukey testinden faydalanılmıştır. Araştırmada üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin öğrencilere sağladığı avantajlara ilişkin algıların öğrenim durumu ve cinsiyet bakımından farklılaştığı, söz konusu algıların kamu okullarında öğrenim görenlerde ve erkek öğrencilerde daha olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğrencilerin okudukları üniversitenin kendilerine iş olanakları sağlayacağı kanaatinde olmadıkları ve üniversite-sanayi işbirliği içerisindeki kurum ve işletmelerin ortak eğitim politikası uygulamalarının daha etkin ve faydalı olacağına dair görüş belirttikleri saptanmıştır. Sonuç olarak, üniversiteler ve iş yaşamı içerisindeki kurumların bir araya getirilerek ortak çalışmaların yapılmasına ilişkin planlamalar yapılması ve bu doğrultuda çeşitli eğitim ve organizasyonların gerçekleştirilmesinin üniversite-sanayi işbirliğinde etkin rol oynayacağı söylenebilir.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

**Finans Yönetmeni, El-mek: hakanturk06@mynet.com

*** Yrd. Doç. Dr. Atılım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı

**** Arş. Gör. Dr. Fırat Üniversitesi BESYO

* Dr. Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Pazarlama A.B.D.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Öğrenci, Küreselleşme, Sanayi, İş, Avantaj, Sektör

AN APPLIED STUDY ON THE COOPERATION BETWEEN UNIVERSITIES AND BUSINESS –INDUSTRY SECTORS IN THE GLOBALISATION PROCESS AND ITS ADVANTAGES FOR STUDENTS

ABSTRACT

Labour power has become much more significant in the global competitive environment day by day. Being a means for generating and spreading knowledge, universities are responsible for training students and providing them with employment opportunities, considering the needs of business sectors. The cooperation between universities and industry sectors is essential in order to turn the generated knowledge into the commodity output in industry. The aim of this paper is to find out the university students' perceptions of the advantages, provided by the cooperation between the university and business-industry sector, and to test whether the perceptions in question differ according to the demographical characteristics or not. The research is an applied area study. In this context, a two-part questionnaire has been applied to 200 participants. In the analysis, frequency tables, descriptive analyses, independent sample t test, one way analysis of variance (anova), and Tukey test have been used. In the study, it has been detected that the students' perceptions of the advantages, provided by the cooperation between universities and business- industry sectors, have differed according to the level of education and gender, while the perceptions of the male students and the students, studying at public schools, have been much more negative. Further to this, according to the findings of the analysis, it has been discovered that students feel that their university will not provide employment opportunities, and they believe that the institutions and organizations, cooperating with universities, should build a common education policy. Finally, business sectors and universities should convene and make arrangements to carry out joint studies; in accordance with this purpose, various educational activities should also be organized to contribute to the development of the university and industry sector cooperation.

Key Words: University, Student, Globalisation, Industry, Job, Advantage, Sector

GİRİŞ

Küresel rekabet ortamında, iletişim ve bilgi teknolojilerinin sürekli geliştiği hızla değişen dünya düzeninde, uluslararası rekabette eğitimle beraber teknolojik yeniliklerin yapılması ve ülke sanayisinde ürüne dönüştürülmesi stratejik açıdan büyük önem taşımaktadır. Teorik bilginin yoğun olarak edinildiği ve sürekli geliştirildiği üniversiteler ile pratik uygulama birikimi yüksek olan sanayi arasındaki işbirliği, yenilikçi çalışmaların verimliliği açısından önem kazanmaktadır. Bu işbirliği yoluyla sanayinin ihtiyacı olan yeni teknolojik bilgiler üniversitelerden, ilgili işletmelere

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

aktarılarak, iki kurum arasında büyük kazanımlara neden olabilmektedir (Okay, 2009). Ancak üniversitelerde, öğretilenlerle iş dünyasının ihtiyaçları arasındaki ilişki göz ardı edilmektedir. Üniversiteler seçkin bir yaklaşımla kendilerini büyük ölçüde toplumdan uzak tutmaya programlanmışlardır (Noorda, 2011: 520).

Bilginin toplum faydası için kullanılması, içinde bulunduğumuz bilgi çağında daha çok ön plana çıkmıştır. Bilgiyi yaratan üniversiteyle, bilgiyi uygulamalı bir biçimde kullanıp ürüne dönüştüren sanayinin ilişkileri, her şeyin çok hızlı bir biçimde yenilediği bilgi toplumunda elbette değişecektir (Erdil ve ark., 2013: 103). Üniversitelerin yenilikleri üretme, izleme ve değerlendirme yoluyla sanayiye katkıda bulunması, sanayicilerin Ar-Ge'ye dayalı ihtiyaçlarının üniversite bilimselliği kapsamında çözüme ulaştırılması ancak üniversite-sanayi işbirliği ile sağlanacaktır (Yalçınar, 2007). Üniversiteler, son zamanlarda Ar-Ge faaliyetlerine girmek ve küresel pazarda rekabet edebilecek "insan sermayesini" yetiştirmek seçenekleriyle karşı karşıya bırakılmıştır. Teknolojinin en belirgin olduğu ekonomilerde, üniversite sanayi işbirliğini artık bu beklentinin doğal ifadesi olarak değerlendirmek gerekmektedir (Şimşek ve Özkan, 2007). Üniversiteler eğitim faaliyetleri dışında bilgi üretimi de sağlayan eğitim kurumlarıdır. Bilgiyi üreten kurumlar olarak üniversiteler, ürettikleri bilginin ekonomik ve toplumsal faydaya dönüşmesi ve bilginin topluma yayılmasında da önemli roller üstlenmektedirler (Kiper, 2004).

Üniversite-sanayi işbirliği oldukça karmaşık, sürdürülebilir bir aşamaya gelene ve çıktılarından beklenen yarar sağlanıncaya kadar uzun zaman alan ve bu süreç iyi yönetilmediğinde oldukça kırılabilir bir karaktere sahiptir. Bu ilişki sistemi günümüzde ülkelerin bilim-teknoloji ve sanayi politikalarında önemli bir yer tutmakta ve işbirliğini geliştirecek çabalar giderek artmaktadır (Kiper, 2010: 61).

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ KAVRAMI

Üniversite sanayi işbirliği kavramı, üniversite açısından; sanayinin ihtiyaç duyduğu doğrultuda eğitime yön vermek ve akademik personelin kendini yenilemelerine yardımcı olmak, temel bilimlerin geliştirilmesi için araştırma yaparak, yapılan araştırma sonuçlarını yayınlayıp bilime katkıda bulunmak ve öğretim elemanlarının araştırma ve bilimsel çalışma yapmalarına olanak sağlamaktır. Sanayiciler açısından ise, pazara yönelik teknolojik bilgi ihtiyacının karşılanması, üretim ve uygulamadaki sorunların çözümü ve ürün kalitesinin gelişimi ve pazar payının artırılmasıdır (Keleş ve Karaçor, 2007: 322). Başka bir ifade ile, üniversite sanayi işbirliği kavramı, üniversitelerin mevcut imkânlarını (bilgi, eleman, finansal güç vb.) her iki tarafa ve topluma fayda sağlamak üzere bir metot ve sistem dâhilinde birleştirerek gerçekleştirdikleri eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve diğer faaliyetler şeklinde tanımlanmaktadır (Dura, 1994).

Lee (2000)'ye göre ÜSİ kavramı ulusun inovasyon sisteminde önemli bir sosyal deneyimdir (Lee, 2000: 111). Gertner vd. (2011) üniversiteler ve sanayi arasındaki bilgi transferinin kavramsallaştırılmasının ve ÜSİ aracılığı ile bilgi transferi sağlanmasının Bilgi Transfer Ortaklığının görevlerinin belirlenmesinde önemli rol oynadığını açıklamaktadır. (Gertner et al. 2011: 625-647). Bjerregaard (2009) ÜSİ'yi geliştirmek için, ortakların kısa ve uzun dönemde nasıl stratejiler belirlemeleri gerektiğini ve bu stratejiler arasındaki farkları ortaya koymuştur. Kısa dönem stratejilerinin Ar-Ge sonuçlarını etkilediği, ÜSİ'yi geliştirmeyi hedefleyen küçük ve orta büyüklükteki işletme ortaklarının uzun dönem stratejilerine güvendiğini ortaya koymaktadır. (Bjerregaard, 2009'dan aktaran; Gürbüz ve Turhal, Uçurum 2012: 17).

İlk üniversite-sanayi işbirliği, sanayinin üniversite araştırmalarına bağlı vb. destekler sağlaması ile başlamış; daha sonra, üniversitelerde yürütülen belirli araştırma projelerine verilen desteklerle gelişmiştir. Son dönemlerde, bu işbirliğinin kurumsal temelli ve devlet destekli ortak araştırma merkezlerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Kiper, 2010: 42).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Sanayi devrimi ile birlikte ortaya çıkan üretim artışı, kâr ve verimliliği artırma çabaları, firmaları üniversiteye yönlendirmiştir. Bilgi ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler sonunda ampirik bilgiye dayalı teknoloji, yerini bilimsel bilgiye dayalı teknolojiye bırakmış ve bunun sonucunda da bilimsel bilginin en önemli üreticileri olan üniversiteler önem kazanmıştır (Göker,1996). Disiplinler arasındaki sınırların yavaş yavaş ortadan kalkması ve üniversiteler arasında artık küresel düzeyde cereyan eden rekabet, üniversiteleri eğitim ve araştırma yapılarını yenilemeye zorlamaktadır (Deem et al. 2008; Altbach et al. 2009).

Üniversite ve sanayi arasında işbirliği ve iletişimi geliştirmek gerekliliği birçok OECD ülkesinin temel ülke politikası olmuştur (Bjerregaard, 2009: 161). Bilim ve araştırma üretimine değişen tutumu yansıtmak için, model ve kavramların sayısı son on yılda ortaya çıkmıştır (Lanskoronskis et al. 2009: 353).

Bilgi üreticileri olarak üniversiteler, ekonomiye yenilik anlamında önemli katkı sağlarlar. Akademik ve dış örgütler arasındaki etkileşim bilgi transferini kolaylaştırabilir ve yeni bilgi üretimini teşvik edebilir. Ancak, bu bilgi transfer sürecini kolaylaştırmak ve anlamak önemli bir sorundur (Gertner et al. 2011: 625). Ülkeler ekonomi politikaları doğrultusunda, bilimsel ve teknolojik birikimin ve yeni buluşların üretime yönlendirilerek ticari bir değere ulaştırılıp ekonomiye kazandırılmasına azami önem vererek, bilim ve uygulama arasında köprü oluşturacak yaklaşımların gündeme gelmesine neden olmuştur. Üniversite-sanayi işbirliği böyle bir felsefeden yola çıkarak bilimsel araştırmaların ve yeni buluşların üretime yansımaları sağlamaktadır. (Kazu ve Turhan, 2003: 41). Üniversite araştırma laboratuvarlarının Ar-Ge harcamaları, sanayiden daha düşük maliyet gerektirmektedir. Üniversiteler araştırma finansmanının kaynaklarını ve fikri mülkiyet hakkına tabi teknolojiye erişimi yükseltmek için sanayiden aktif olarak yararlanmada sanayi ile bağlantıdadırlar (Dooley ve Kirk, 2007: 320).

Aynı zamanda Ar-Ge faaliyetleri, işletmeler açısından rekabet, hız, verimlilik gibi başarı faktörlerinin geliştirilmesinde son derece önemlidir. Birçok ülkede üniversite-sanayi işbirliği, sanayinin teknoloji ihtiyacına cevap verirken, sanayi de üniversitelere pratik uygulama imkânı sağlamaktadır. Bu karşılıklı işbirliği ülkelerin ekonomik gelişmesini hızlandırmaktadır (Kazu ve Turhan, 2003: 41). Üniversite-sanayi işbirliği, üniversitelerde Ar-Ge faaliyetlerini arttırmakla birlikte, Ar-Ge çalışmaları sonucundaki teknolojik bilgilerin de sanayiye aktarılarak kalite ve verimliliğin iyileştirilmesini sağlar (Filik ve Kurban, 2006: 3).

Üniversite sanayi işbirliği üç aşamalı bir model olarak özetlendiğinde; (Taylan ve Ünsan, 2009: 19).

Birinci aşamada; bilgiyi üreten, bunun için araştırmalar, yayınlar yapan ve mezunlar yetiştirerek toplumun hizmetine sunan üniversite, üretilen bilgiyi ticari ürüne dönüştüren ve toplumun hizmetine sunan sanayidir.

İkinci aşamada; araştırma ve yayınlar yapan, mezunlar vererek toplumun direkt hizmetine sunan üniversite, üretilen bilgiyi ticari faaliyete dönüştürerek direkt olarak toplumun hizmetine sunan sanayidir.

Üçüncü aşamada ise; sanayiden gelen talepler ve hükümet politikaları, araştırma ortak paydasında üniversite-sanayi işbirliği sayesinde yenilik veya buluşa dönüşmekte ve toplumun hizmetine sunulmaktadır.

Üniversitelerin yenilikleri üretme, izleme ve değerlendirme yoluyla sanayiye katkıda bulunması, işletmeleri rekabette başarıya ulaştıracak şekilde donanımlı insan gücünü yetiştirmesi, sanayinin üretim ve yönetim ile ilgili sorunlarına yardımcı olması ancak üniversite-sanayi işbirliği

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

ile sağlanacaktır. Sanayiye cevap vermeyen bir üniversite, uygulamaya geçirilemeyen bilgi üretimi nedeniyle potansiyel bir yük olur (Steward, 1997: 82).

Ülkemizde üniversite ve sanayi arasında etkin bir işbirliği yoktur. Son yıllarda kurumsal işbirliği arayışları kapsamında önemli atılımlar gözlenmekle birlikte geleneksel işbirliği yöntemleri ve işbirliği amaçlı arz odaklı üniversite merkezleri hala ağırlıktadır (Kiper, 2010: 8). Ülkemizdeki üniversite-sanayi iş birliği, yakın dönemde gündeme gelmiş bir konudur. Bu iş birliğinin sanayinin gelişmiş olduğu bölgelerde hızla geliştiği görülürken, bazı bölgelerde ise neredeyse hiç görülmemektedir. Üniversite sanayi işbirliği hem sanayi, hem de üniversitenin fayda beklediği bir çeşit karşılıklı çıkar ilişkisidir (Yörük ve Kurşunmaden, 2007: 661).

AMAÇ, KAPSAM VE YÖNTEM

Bu çalışmada üniversitelerin iş ve sanayi sektörüyle olan ilişkileri ile öğrencilere sağladığı avantajlar uygulamalı olarak incelenmiştir. Bu bağlamda 200 katılımcıya iki bölümden oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Anketin ilk bölümünde üniversite öğrencilerinin üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile ilişkilerinin kendilerine ne şekilde yansıdığına yönelik algıyı ölçmek üzere 21 maddeden oluşan 5'li likert ölçek sunulmuştur İkinci bölümünde ise demografik özellikleri ölçen sınıflayıcı ölçekle ölçülmüş yaş, cinsiyet, medeni durum gibi demografik değişkenler yer almaktadır.

Yukarıda bahsedilen algıların hangi düzeyde olduğuna ilişkin tespitlerden sonra söz konusu algıların demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı test edilmiştir. Oluşturulan ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's alpha analizi uygulanmıştır. İki bağımsız gruptan oluşan değişkenlere ilişkin yapılan analizlerde bağımsız örnek t testi kullanılırken, üç ve daha fazla gruba sahip karşılaştırmalarda tek yönlü ANOVA tercih edilmiştir. Belirtilen testler için SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır.

VERİLERİN ANALİZİ

Anket uygulaması sonucu elde edilen veri seti SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences) paket programında analiz edilmiştir. Analiz kapsamında, güvenilirlik analizi, frekans tabloları, betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve Tukey testinden faydalanılmıştır.

GÜVENİLİRLİK ANALİZİ

21 maddeden oluşan üniversite öğrencilerinin üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile ilişkilerinin kendilerine ne şekilde yansıdığına yönelik algıyı ölçmeye yönelik hazırlanan ölçeğe yapılan güvenilirlik analizi sonucunda alfa değeri %92,0 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda ölçek yüksek düzeyde güvenilirliğe sahiptir.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular yorumlanarak aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Dağılım Oranları

Cinsiyet		
	F	%
Kadın	89	44.5
Erkek	111	55.5
Yaş		
	F	%
< 20	72	36.0
21	47	23.5
22	59	29.5

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

23 ve +	22	11.0
Medeni durum		
	F	%
Bekar	144	72.0
evli	56	28.0
Öğrenim durumu		
	F	%
Y.O	50	25.0
Lisans	83	41.5
Y. Lisans	67	33.5
Okul		
	F	%
Kamu	133	66.5
Özel	53	26.5
Yabancı	7	3.5
Diğer	7	3.5
Çalışma hayatı		
	F	%
Part-time	89	44.5
Genelde	111	55.5
Çalışma yılı		
	F	%
1	61	30.5
2	41	20.5
3	64	32.0
4 ve +	34	17.0
Burs alma durumu		
	F	%
Evet	58	29.0
Hayır	142	71.0
Yerleşim yeri		
	F	%
İl merkezi	195	97.5
İl dışı	5	2.5

Araştırmada yer alan 200 katılımcı demografik özellikleri bakımından incelendiğinde;

- %36 lık çoğunluğu 20 yaşın altındadır.
- %44,5 i kadın %55,5 i erkek ve %72 lik çoğunluğu evlidir.
- %25 i yüksekokul, %41,5 i lisans ve %33,5 i yüksek lisans düzeyinde öğrenime sahiptir.
- %66,5 lik çoğunluğu kamu okulunda öğrenim görmektedir.
- %55,5 i genelde çalışmadığını belirtmiştir.
- %32,5 lik çoğunluğu 3 yıl çalışma süresine sahiptir.
- %71'lik çoğunluğu burs almamaktadır.
- %97,5 i il merkezinde bulunan okullarda öğrenim görmektedir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Tablo 2: Ölçeğe İlişkin Betimleyici İstatistikler

Önermeler	Min.	Max.	Ort.	SS
Bulduğum üniversitenin geleceğimle ilgili iş olanakları sağlayacağına inanmıyorum.	1.00	9.00	4.61	0.901
Bulduğum üniversite iş ve sanayi sektörü ile iç içe değil.	1.00	5.00	3.81	1.261
Kişisel beklentilerimin karşılanmasında üniversitem gereken her türlü katkıyı sağlamaktadır.	1.00	5.00	2.68	1.155
Gelecekle ilgili beklentilerimi bulduğum üniversite yetkililerine ve ortak çalıştığım iş ve sanayi sektöründeki işletmelere rahatlıkla iletebiliyorum.	1.00	5.00	3.20	1.204
Kariyerim konusunda gereken ilgi ve desteği göremiyorum.	1.00	5.00	2.99	1.344
Üniversitem, kariyerim ve geleceğimle ilgili planlarıma katkı sağlamıyor.	1.00	5.00	3.11	1.275
Üniversitemin öğrencilerine yönelik gelecek planlaması, kariyer ve yüksek öğretim “yüksek lisans, doktora” gibi programlara yönelik etkin bir programı bulunmuyor.	1.00	5.00	3.58	1.447
Aldığım eğitim ile geleceğe yönelik planlarımı daha kolay ve etkin şekilde planlamaktayım.	1.00	5.00	2.42	1.379
Mezun olduktan sonra çalışma hayatı içerisinde elde edeceğim gelire çok rahat bir hayat yaşayabileceğime	1.00	5.00	3.24	1.364
Çalışma hayatı içerisinde kendimi tam ve daha iyi ifade edebileceğim şekilde bir eğitim alamadım.	1.00	5.00	2.41	1.326
Üniversitemin her türlü imkan ve olanaklarından tam olarak faydalandım.	1.00	5.00	3.12	1.231
Geleceğe yönelik eğitim alanımla ilgili her türlü aktivite, staj, uygulama ve pratik imkanımı buldum.	1.00	5.00	2.87	1.288
Sık sık karar değiştiriyorum çünkü kendime olan öz güvenimi kaybettim.	1.00	5.00	1.98	1.147
Üniversitenin ortak hareket ettiği iş ve sanayi sektöründeki işletme ile kurumlardan tarafıma sağlanan imkanlar aldığım eğitimle daha da pekiştirildi.	1.00	5.00	2.20	1.191
Üniversitemin sağladığı iş olanakları ve imkanları sayesinde geleceğe yönelik kaygılarım yok oldu.	1.00	5.00	2.30	1.160
Mezun olduktan sonra kendime rahat bir sosyal hayat yaratabilme inancımı kaybettim.	1.00	5.00	1.66	1.040
Üniversitelerin iş ve sanayi sektörü içerisindeki kurum ile kuruluşlarla olan ilişkilerini etkin ve daha kalıcı olarak yürütmeleri öğrenciler açısından oldukça önemli.	1.00	5.00	3.65	1.258
Üniversitem tarafından verilen eğitim ile staj, pratik ve uygulama noktasında kendimi tam olarak ifade edemediğimi düşünüyorum.	1.00	5.00	3.68	1.286

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

doi

Üniversitem tarafından verilen eğitimin çalışma hayatı içerisinde kendimi ifade edebilmem için yeterli düzeyde verildiğini düşünmüyorum.	1.00	5.00	2.07	1.239
Geçmişte iş olanak ve imkanları daha fazla iken yaratılan teknoloji ve daha fazla mezun nedeniyle iş hayatı içerisinde kendime ver bulabileceğime inancım yok.	1.00	5.00	3.44	1.354
Üniversite ve iş hayatı içerisindeki kurumların – işletmelerin ortak eğitim politikası uygulamalarının daha etkin ve faydalı olacağını düşünüyorum.	1.00	5.00	4.35	1.120

Katılımcıların ölçekte belirtilen yargılara ilişkin görüşleri incelendiğinde ortalamalar bakımından en olumlu görüşe sahip yargılar;

- Bulduğum üniversitenin geleceğimle ilgili iş olanakları sağlayacağına inanmıyorum. (4.61)
- Üniversite ve iş hayatı içerisindeki kurumların – işletmelerin ortak eğitim politikası uygulamalarının daha etkin ve faydalı olacağını düşünüyorum. (4.35)

Olarak belirlenirken en olumsuz görüşe sahip yargılar ise;

- Mezun olduktan sonra kendime rahat bir sosyal hayat yaratabilme inancımı kaybettim. (1,66)
- Sık sık karar değiştiriyorum çünkü kendime olan öz güvenimi kaybettim. (1,98)

Olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerin söz konusu yargılara verdikleri yanıtlar genel olarak değerlendirildiğinde üniversitelerin kendilerine yönelik bir kariyer imkanı sağladığını fakat iş olanak ve imkanlarının sağlanmadığı algısının ön planda olduğu söylenebilir.

Katılımcıların, üniversitelerin gelecek dönemde kendilerine iş ve kariyer anlamında bir güvence sağlayamadığı yönünde bir algılamaya sahip oldukları saptanmıştır. Katılımcıların söz konusu duruma ilişkin çözüm önerileri ise üniversite ve iş hayatı içerisindeki kurumların ve işletmelerin ortak eğitim politikası uygulamalarının iş ve kariyer anlamında güvence oluşturarak faydalı olacağı yönündedir.

Tablo 3: Katılımcıların Yaşa İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) Sonuçları

Yaş	N	Ortalama	SS	F	p
<i>Algt</i> < 20	72	2.97	.265		
21	47	3.06	.429		
22	59	2.99	.420	1,309	0.273
23 ve +	22	3.12	.391		
Total	200	3.01	.371		

Tek yönlü varyans analizi sonucunda farklı yaş gruplarındaki öğrenciler arasında, üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları bakımından anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Tüm yaş gruplarındaki katılımcıların görüşleri “kararsızım” seçeneğinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 4: Katılımcıların Cinsiyete İlişkin T-Testi Sonuçları

<i>Cinsiyet</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>P</i>	
<i>Algı</i>	Kadın	89	2.95	.328	- 2,354	0.020
	Erkek	111	3.07	.396		

Tablo 4 incelendiğinde, bağımsız örneklem t testi sonucunda kız ve erkek öğrenciler arasında, üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları bakımından anlamlı bir farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$). Ortalamalar incelendiğinde erkek öğrencilerin görüşlerinin kız öğrencilere göre daha olumsuz olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Medeni Duruma İlişkin T-Testi Sonuçları

<i>Medeni Durum</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>T</i>	<i>P</i>	
<i>Algı</i>	Bekâr	144	3.04	0.403	1.681	0.095
	Evli	56	2.96	0.267		

Tablo 5'te görüldüğü gibi üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları medeni duruma göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$). Evli ve bekar katılımcıların görüşleri birbirine oldukça yakındır.

Tablo 6: Katılımcıların Öğrenim Durumuna İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>Öğrenim durumu</i>						
<i>Algı</i>	Y.O	50	3.07	.484	0.650	0.523
	Lisans	83	3.00	.320		
	Lisansüstü	67	3.00	.335		
	Total	200	3.01	.371		

Tablo 6'da tek yönlü varyans analizi sonucunda farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler arasında, üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları bakımından anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Tablo 7: Katılımcıların Okul Türüne İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

		<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Fark (Tukey)</i>
<i>Okul</i>							
<i>Algı</i>	Kamu	133	3.36	.351	2.841	0.039	1-3
	Özel	53	3.04	.364			
	Yabancı	7	2.98	.452			
	Diğer	7	3.16	.570			
	Total	200	3.01	.371			

Tablo 7'de görüldüğü gibi farklı öğrenim düzeylerindeki öğrenciler arasında, üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları bakımından anlamlı bir fark vardır ($p < 0,05$). Söz konusu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Tukey testi ile ikili karşılaştırmalar yapılmış ve kamu okullarındaki öğrencilerin görüşlerinin yabancı okullardaki öğrencilere göre daha olumsuz olduğu belirlenmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Tablo 8: Katılımcıların Çalışma Hayatına İlişkin T-Testi Sonuçları

<i>Çalışma Hayatı</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>P</i>	
<i>Algı</i>	Part-Time	89	3.02	.398	0.322	0.748
	Çalışmıyor	111	3.01	.350		

Tablo 8'e göre öğrencilerin üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları çalışma hayatına göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 9: Katılımcıların Çalışma Süresine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

<i>Süre (Yıl)</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Fark (Tukey)</i>	
<i>Algı</i>	1	61	2.95	.263	1.960	0.121	-
	2	41	3.10	.434			
	3	64	2.98	.345			
	4 ve +	34	3.09	.476			
	Total	200	3.01	.371			

Tablo 9'a göre farklı çalışma sürelerine sahip öğrenciler arasında, üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları bakımından anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 10: Katılımcıların Burs Alma Durumuna İlişkin T-Testi Sonuçları

<i>Çalışma durumu</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>P</i>	
<i>Algı</i>	Evet	58	2.97	.356	-1.071	0.285
	Hayır	142	3.03	.377		

Tablo 10'da görüldüğü gibi üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları burs alma durumuna göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 11: Katılımcıların Yerleşim Yerine İlişkin T-Testi Sonuçları

<i>Yerleşim</i>	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>P</i>	
<i>Algı</i>	İl	195	3.00	.354	-1.293	0.265
	İl dışı	5	3.43	.740		

Tablo 11'de görüldüğü gibi üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin kendilerine sağladığı avantajlara ilişkin algıları okulun bulunduğu yerleşim yerine göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Teknolojik gelişmeler ve küresel rekabet ortamı, eğitim faaliyetlerinde de rekabetin uluslar arası bir boyuta taşınması gerekliliğini ortaya koymuştur. Bu noktada, bilgi üreten üniversitelerin iş dünyasının ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bilgi sağlamalarını ve bu bilginin ülke

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

sanayisinde bir ürün çıktısına dönüşmesini ve bu amaçla etkin bir üniversite- sanayi işbirliğinin kurulmasını ve sürekliliğinin sağlanmasını zorunlu kılmıştır. Üniversite-sanayi işbirliği sayesinde, üretilen bilginin topluma fayda sağlayabilecek şekilde planlanması hedeflenmektedir. Üniversite-sanayi işbirliği, üniversite eğitiminin sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmesi, akademisyenlerin araştırma ve yayın faaliyetleri ile bilime katkıda bulunması; sanayicilerin de üretime ilişkin bilgi ihtiyaçlarının karşılanması ve ürün kalitesinin ve pazar payının artışının sağlanması anlamına gelmektedir. Üniversitelerin teorik bilgi üreterek ve nitelikli bireyler yetiştirerek sanayiye katkıda bulunması, sanayinin de pratik uygulama birikimi ile fayda sağlaması ve bu sayede ülke ekonomisinin gelişimi, ülkemizde çok uzun bir tarihe sahip olmayan üniversite-sanayi işbirliğinin karşılıklı bir fayda ilişkisi olduğunu açık bir şekilde göstermektedir.

Üniversitelerin iş ve sanayi sektörüyle olan ilişkileri ile öğrencilere sağladığı avantajların uygulamalı olarak incelendiği bu çalışmada 200 katılımcıdan elde edilen veriler kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan ankette yer alan 21 yargıya ilişkin yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ölçeğin işlerliği test edilmiş ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğu belirlenmiştir. Sonraki bölümde üniversitelerin iş ve sanayi sektörü ile olan ilişkilerinin öğrencilere sağladığı avantajlara ilişkin algılar demografik özelliklere göre karşılaştırılmış ve söz konusu algıların kamu okullarında öğrenim görenlerde ve erkek öğrencilerde daha olumsuz olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin anket formunda yer alan yargılara verdikleri yanıtlar genel olarak değerlendirildiğinde ise üniversitelerin kendilerine yönelik bir kariyer imkânı sağladığını fakat iş olanak ve imkanlarının sağlanmadığı algısının ağırlıkta olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında katılımcıların, üniversitelerin gelecek dönemde öğrencilere iş ve kariyer anlamında bir güvence sağlayamadığı yönünde düşüncede oldukları saptanmıştır.

Ortaya çıkan bu olumsuz durumun giderilmesinde üniversite ve iş hayatı içerisindeki kurumların - işletmelerin ortak eğitim politikası uygulamalarının iş ve kariyer anlamında güvence oluşturarak faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda üniversiteler ve iş yaşamı içerisindeki kurumları bir araya getirerek ortak çalışmaların yapılmasına ilişkin planlamalar yapılarak bu doğrultuda çeşitli eğitim ve organizasyonların gerçekleştirilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- ALTBACH, P.G.,REİSBERG, L. ve RUMBLEY, L.E. (2009). "Trends in Global HigherEducation: Tracking an AcademicRevolution", UNESCO 2009 World Conference on HigherEducation için Hazırlanan Rapor.
- BJERREGAARD, T. (2009). "Universities –IndustryColaborationStrategies: A Micro-Level Perspective,"*EuropeanJournal of Innovation Management*, 12(2), p.p.161-176.
- BÜLBÜL, H.(2003). *Rekabet Üstünlüğü Sağlamada Ürün ve Süreç Yeniliği: Bilişim Teknolojileri Uygulaması*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- DOOLEY, L. ve KİRK, D. (2007). "University-Industry Collaboration GraftingTheEntrepreneurialParadigmOntoAcademicStructures," *EuropeanJournal of Innovation Management*, 10(3), p.p.316-332.
- DURA, C. (1994). "Üniversite-Sanayi İşbirliği Üzerine Bir Deneme," *Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Dergisi*, Cilt:9, Sayı: 3-4.
- ERDİL, E. PAMUKÇU, T. AKÇOMAK, S.İ. ve ERDEN, Y. (2013). "Değişen Üniversite-Sanayi İşbirliğinde Üniversite Örgütlenmesi," *Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi*, Cilt:68, No:10, s.95-127.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

- FİLİK, Ü., B. ve KURBAN M. (2006). *Mühendislik Eğitiminde Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Önemi ve Ar-Ge Bilincinin Geliştirilmesi, Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendislikleri Eğitimi 3. Ulusal Sempozyumu*.s.3.
- GERTNER, D. ROBERTS, C. CHARLES, D. (2011). "University-Industry Collaboration: A Cops Approach to KTPs, *Journal of Knowledge Management*," 15(4), p.p.625-647.
- GÖKER, A. (1996). *Üniversite-Sanayi İşbirliğini Doğuran Nedenler*. VI. Fizik Mühendisliği ve Teknik Kurultayı, TMMOB Fizik Mühendisleri Odası, Ankara
- GÜRBÜZ, E ve UÇURUM, TURHAL, E. (2012). "Üniversite Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesinde Ortak Araştırma Merkezi'nin Kurulmasına İlişkin Model Önerisi," *Niğde Üniversitesi, İİBF Dergisi*, Cilt:5 Sayı:2 s. 17.
- KAZU, I. Y. ve TURHAN, M. (2003). "Üniversite-Sanayi İşbirliğine İlişkin İşletme Yöneticilerinin Görüşleri (Elazığ İli Örneği)", *Verimlilik (MPM) Dergisi*, 4, s.41-58.
- KELEŞ, K ve KARAÇOR, M. (2007). *Türkiye'de Üniversite Sanayi İşbirliğinde İşletmelerin İhtiyaçlarının Tespiti*, USİS 2007 Üniversite Sanayi İşbirliği Sempozyumu, Sakarya, s.321-327.
- KİPER, M. (2004). *Teknoloji Transfer Mekanizmaları ve Bu Kapsamda Üniversite-Sanayi İşbirliği, Teknoloji İçinde, TMMOB 50. Yıl Yayınları*, Ankara.
- KİPER, M. (2010). "Dünya'da ve Türkiye'de Üniversite Sanayi İşbirliği ve Bu Kapsamda Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı (ÜSAMP), İşkur Matbaacılık, 1. Baskı, s.61.
- LANSKORONSKIS, M., RAMONIENE, L. and BARSAUSKAS, P. (2009). "Innovative Research Management As A Tool For Institutional Competitiveness," *Baltic Journal of Management*, 4(3), p.p.353-368.
- LEE, Y.S. (2000). "The Sustainability of University-Industry Research Collaboration: An Empirical Assessment," *Journal of Technology Transfer*, 25, p.p.111-133.
- NOORDA, S. (2011). "Future Business Schools," *Journal of Management Development*, 30(5), 519-525.
- OKAY, Ş. (2009). "Pamukkale Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Üniversite-Sanayi İşbirliği Çalışmalarına Bakışları Üzerine Bir Alan Araştırması," Selçuk Üniversitesi, *Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Teknik-Online Dergi*, Cilt:8 Sayı:2, s. 96.
- ROSEMARY, D. MOK, K. HANDLUCAS, L. (2008). "Transforming Higher Education in Whose Image? Exploring the Concept of the 'World-Class' University in Europe and Asia", *Higher Education Policy*, 21: p.p.83-97.
- STEWART, T.A.(1997). *Entelektüel Sermaye*, Çev. Nurettin Elhüseyini, MESS Yayınları, No:258, İstanbul, s. 82.
- ŞİMŞEK, H. KİŞİOĞLU, Y. ÖZKAN, A. (2007). *Üniversite Sanayi İşbirliğinde Yerel Kalkınma Yaklaşımı*, USİS 2007 Üniversite Sanayi İşbirliği Sempozyumu, Sakarya, s.295-303.
- TAYLAN, M. ve ÜNSAN, Y. (2009). *Üniversite-Sanayi İşbirliğinde Dünya ve Türkiye'deki Eğilim ve Uygulamaları, Gemi ve Deniz Teknolojisi*, 180, s.17-21.
- YALÇINER, A.Y. (2007). *Üniversite-Sanayi İşbirliği: Beklentiler, Sorunlar ve Fırsatlar*, USİS 2007 Üniversite Sanayi İşbirliği Sempozyumu, Sakarya, s.336-345.
- YÖRÜK, E.E. ve KURŞUNMADEN, F.İ. (2007). "Teknolojik Yenilik Yaratma ve Türkiye'de Üniversite Sanayi İşbirliği," *Journal of Azerbaijani Studies*, v.12, s.1-2, s.661.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

